

RAWSKA-SKOTNICZNY A., MARGAZYN A.: Rozbiórki budynków i budowli. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016, stron 236.

Książka zawiera wykaz skrótów i oznaczeń, wstęp, dziewięć rozdziałów z odrębnymi zestawieniami pozycji literatury i aktów prawnych oraz norm i innych dokumentów dotyczących analizowanej problematyki.

W rozdziale pierwszym omówiono podstawy prawne dotyczące prowadzenia robót rozbiórkowych i uwarunkowania realizacji takich robót w obiektach zabytkowych. Scharakteryzowano prawa i obowiązki uczestników procesu rozbiórki w świetle zapisów ustawy Prawo budowlane, a także problematykę odpowiedzialności osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Przedstawiono przypadki pięciu katastrof budowlanych różnych obiektów. Podano ich przyczyny, przebieg i skutki.

W rozdziale drugim podjęto problematykę przyczyn rozbiórek dotyczących części obiektów budowlanych bądź całkowitych. Wyszczególniono wiele przypadków rozbiórek całkowitych wynikających z potrzeby rewitalizacji terenu, kolizji obiektu z nowo projektowaną infrastrukturą budowlaną, złego stanu technicznego obiektów itp., a także rozbiórek częściowych spowodowanych koniecznością przebudowy, wzmocnienia, termomodernizacji itp. Omówiono tematykę rozbiórek obiektów tymczasowych i pomocniczych, z uwzględnieniem zagrożeń występujących w czasie ich demontażu.

W rozdziale trzecim scharakteryzowano metody prowadzenia robót rozbiórkowych, zakres stosowalności poszczególnych metod, ich zalety i wady, a także uwarunkowania dotyczące przygotowania robót i ich bezpiecznego prowadzenia. Przedstawiono kilka przykładów demontażu całych obiektów bądź ich elementów.

W rozdziale czwartym opisano technologie prowadzenia robót rozbiórkowych obiektów budowlanych bądź ich elementów o różnych rozwiązaniach materiałowych, konstrukcyjnych, różnych schematach pracy statycznej, a także wymiarach gabarytowych – wysokości (kominy, maszty oświetleniowe, wieże), zagłębienia poniżej powierzchni terenu (budowle podziemne), dużej średnicy (zbiorniki, silosy), kubatury (budynki i budowle wieloprzestrzenne). Omówiono podstawowe zagrożenia zazwyczaj towarzyszące tego rodzaju pracom. Zasygnalizowano problematykę konieczności zapewnienia stateczności demontowanej konstrukcji w czasie jej rozdzielania i przenoszenia elementów. Rozważania wzbogacono przykładami dwóch katastrof zaistniałych w czasie demontażu elementów ich konstrukcji.

Najobszerniejszy w książce rozdział piąty dotyczy zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy robotach rozbiórkowych. Określono zagrożenia zawodowe możliwe do wystąpienia w czasie tego rodzaju prac i ich wpływ na organizm ludzki. Zdefiniowano pojęcie pracy szczególnie niebezpiecznej z uwagi na wykorzystywane technologie bądź rodzaj obiektów poddawanych rozbiórce i obowiązki pracodawcy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa prac i ochrony terenu przed wstępem osób nieupoważnionych. Scharakteryzowano zagrożenia występujące w czasie prowadzenia prac na wysokości, transportu ciężkich towarów, a także w pobliżu instalacji elektrycznych bądź przy substancjach chemicznych i odpadach. Omówiono problematykę zabezpieczeń przed upadkiem w trakcie prowadzenia prac na stropach, dachach, przy otworach w stropach, w wykopach itp. Podano podstawowe informacje dotyczące zagospodarowania terenu i organizacji robót rozbiórkowych.

W rozdziale szóstym podjęto problematykę maszyn i urządzeń wykorzystywanych w rozbiórkach. Przedstawiono wymagania, jakie powinny spełniać stosowane w tego rodzaju pracach maszyny, urządzenia techniczne, urządzenia ochronne przy maszynach, a także wymagania i uprawnienia kwalifikacyjne, jakimi powinny się legitymować osoby obsługujące urządzenia i maszyny budowlane.

Rozdział siódmy dotyczy wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska w aspekcie prac rozbiórkowych. Podano klasyfikacje odpadów, powstających w czasie demontażu obiektów bądź ich fragmentów. Przybliżono procedury postępowania podczas demontażu elementów zawierających azbest, a także możliwości recyklingu elementów stalowych, murowych i betonowych. Podano też przykłady rekultywacji terenów po rozbiórce.

W rozdziale ósmym scharakteryzowano wymagania w zakresie niezbędnej dokumentacji technicznej i projektu budowlanego rozbiórki, w szczególności dotyczące zakresu badań przedprojektowych, zakresu i zawartości projektu, bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ) oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Rozdział dziewiąty stanowi podsumowanie w którym podkreślono skomplikowany charakter prac rozbiórkowych.

Treść książki wzbogacono licznymi przykładami prac rozbiórkowych i błędów popełnionych w trakcie prowadzenia tych prac

Książka jest publikacją wartościową. Może zainteresować inżynierów budownictwa zajmujących się projektowaniem i realizacją prac rozbiórkowych różnego rodzaju obiektów

budowlanych, a także studentów wydziałów inżynierii lądowej i inżynierii środowiska uczelni technicznych.

Prof. dr hab. inż. Hanna Michalak